

„FORMING IMPRESSIONS OF PERSONALITY“ – SROVNÁNÍ

Ve své práci bych ráda srovnala dvě studie zabývající se formováním dojmů z lidí. Asch (1946) se jako jeden z prvních výzkumníků snažil pomocí několika experimentů toto téma vysvětlit. Přišel na existenci centrálních a periferních rysů, které se navzájem ovlivňují vzhledem ke kontextu, v němž se odehrávají. V rámci měření mu jako důležitý centrální rys mu vyšla vřelost. Nauts, Langner, Huijsmans, Vonk a Wigboldus (2014) se domnívají, že během let došlo k nesprávné interpretaci Aschových poznatků. Dle nich se mnozí autoři nechali svést výsledkem Aschova prvního experimentu o důležitosti vřelosti na formování dojmu, a proto se rozhodli udělat replikaci jeho originální studie. Vřelost jim vyšla jako centrální rys, dle jejich názoru se na formování dojmu podílí i kompetence člověka.

Největší rozdíl mezi studii vidím v metodologickém a statistickém přístupu. Asch byl na svou dobu jistě velmi pokrokový – prováděl mnoho měření pomocí vytváření nových kombinací slov, snažil se použít kvalitativní i kvantitativní přístup. V dnešní době by ale jeho studie neobstála. Nevíme nic o síle testů a reliabilitě měření, měl malé vzorky participantů a jeho zpracování slovních výpovědí je nejasné. Nauts a kolegové se proto rozhodli vylepšit jeho tehdejší metody o dnešní poznatky. Náhodně sesbírali vzorek, dávali si pozor na reliabilitu měření a na slovní výpovědi použili obsahovou analýzu, která obsahovala explicitně zmíněná slova i slova pojící se s pojmem vřelosti.

I přes rozdílnost výsledků se domnívám, že studie nejsou zcela v rozporu. Novější doplňuje tu původní, neboť nabízí přesnější výsledky díky moderním způsobům analýzy dat. Na druhou stranu, původní myšlenka patří Aschovi. Ten vnesl do psychologie tento teoretický rámec, který je dle mého názoru mnohem hodnotnější než jedna z mnoha replikací.

Reference:

Asch, S. E. (1946). Forming impressions of personality. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 41(3), 258–290. <https://doi.org/10.1037/h0055756>

Nauts, S., Langner, O., Huijsmans, I., Vonk, R., & Wigboldus, D. H. J. (2014). Forming Impressions of Personality. *Social Psychology*, 45(3), 153–163. <https://doi.org/10.1027/1864-9335/a000179>

Kritérium hodnocení úkolu	Podíl	Splněno	Body
Účelné shrnutí pro obě studie	14%	0,5	0,7
Účelné porovnání studií (podobnosti, rozdíly)	14%	1	0,7
Vyvození vlastních opodstatněných závěrů	16%	0,5	0,8
Kvalita argumentace, její opora v textu, pospolitost, uvědomování si limitů	14%	0,5	0,7
Stylistika projevu a srozumitelnost	14%	0,5	0,7
Obsahové strukturování a plynulá návaznost textu	14%	0,5	0,7
Formální náležitosti a formální strukturování textu	14%	1	0,7
Maximální počet bodů Získaný počet bodů	5		3,20

Práce splnila zadání, jedná se o porovnání obou studií. To je dobrý základ. Škoda toho nešvaru z rozdílnými informacemi v sylabu a osnově předmětu k rozsahu práce. Myslím si, že kdybyste měla na práci více prostoru, mohlo by z toho být dobré porovnání. Takto mi v každé kategorii hodnocení něco málo scházelo. Viz komentáře výše. Rozšířil bych účelově shrnutí obou studií o informace podstatné pro pozdější porovnání; argumentace ohledně porovnání k dílčím kategoriím bych dal vždy k sobě, ať čtenář nemusí přemýšlet, k čemu se které info vztahuje. Jinak oceňuji obsahové rozdělení textu, uvedení i závěr.

Adam Klocek